

D. D.
DISSERTATIO ACADEMICA,
DE
PHOENICE
AVE,

QVAM,

*Consentiente Ampliſſ. Philoſoph. ordine in Reg.
Acad. Aboëniſi,*

PRÆSIDE

**CAROLO FRID.
MENNANDER,**

Scient. Nat. PROFESSORE Reg. & Ordin.

Publico examini ſiſtit

JACOB ZIDEEN,

Borea Fenno.

Ad diem XVI. Aprilis, Anni MDCCLXVIII.

Loco horiſque conſuetis

ABOË, Excud. JOH. KÄMPE, Reg. Acad Typ.

VIRO Spectatissimo,

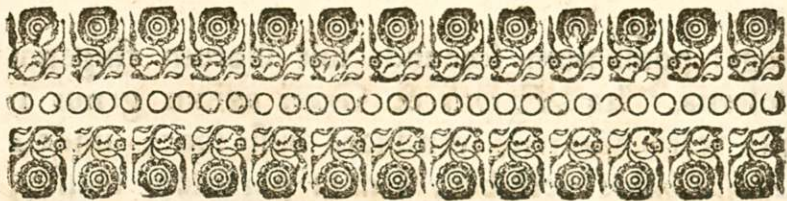
Dn. HENRICO SONCK,

**Consiliario Civitatis Raumoënsis æquissimo,
Parenti optimo.**

Gratulor tibi, Parens indulgentissime, de occasione commoda, qua Tua in me merita publice jam profiteri licet; quae tanta sunt, quanta a Parente optimo unquam expectari possunt. Ex quo enim paternam in Te mei suscepisti curam, nihil eorum intermisisti, quae paternum etiam indicarent favorem, meamque fortunam Tibi maxime cordi esse, luculentissime monstrarent. Cui paterno plane affectui, cum nil habeam, quod reponam; levissimum hocce munus, fabulas quasdam antiquorum continens, animo tamen non fucato vel fabuloso, Tibi soli offero. Quod, si benigna fronte aspicere digneris, votis meis ex aere satisfiet. Meum ulterius erit, pro incolumitate Tua vota, quoad dixerō, nuncupare calidissima.

Parentis Carissimi

Filius obedientissimus,
JACOB ZIDEEN.

I. N. D.

PROOEMIUM.

Quantam nonnulli antiquiorum, rebus
novis & inauditis excogitandis, im-
pendebant operam, ex scriptis illorum,
quæ passim occurrunt, manifestum est. Finxe-
runt hi varia, quæ in rerum natura non in-
veniuntur, multaque tanquam vera proposue-
runt, quæ tamen manifestis argumentis refel-
lantur. Ita non modo in reliquis animalium
classibus varias cudebant tabulas, & effingebant
species, quæ alibi, quam in eorum cerebro
non existunt, utpote satyros, agnos Scythicos,
hydras, monocerotes, basiliscos, dracones volan-
tes, (*) aliasque innumeras, sed in ornitho-

A

logia

(*) Observavit jam Petrus Borellus in hist. &
obs. med. phys. Cent. II. obs. LXXIV, illa

logis potissimum fœcunda fuit illorum fingendi
 tolertia. Ita *Ægyptii & Graci* avium genus i-
 pla terra antiquius venditare ausi sunt, unde
Aristophanes perhibet, *alaude* parentem obiisse,
 neque fuisse terram, ubi sepeliretur. Superim-
 posuisse itaque ipsam patrium tumulum capiti,
 & secum, quocumque tenderet, deportasse. No-
 ta est *Pythagoricorum & ex Peripateticis* non-
 nullorum absurda assertio, non posse sciri, a-
 visne an ovum prius generatum sit, cum neu-
 trum sine altero gigni possit, & inde ad æter-
 nitatem

quæ ostenduntur, horum animalium sceleta,
 arte omnia parari. Vidisse se ex mure exco-
 riato ☉ exsiccato basiliscum confectum, ex pi-
 sce raja exenterato collo oblongato ☉ corona
 incisionibus facta, draconem volantem corona-
 tum ortum duxisse. *Mandragoras antropomor-
 phitas* fieri ibidem monuit ab *agyrtis*, radice
Bryonia vel *arundinis*, cultro ad formam hu-
 manam accommodata, quæ tandem a venis
 transfossa, ubi pili desiderantur, ☉ defossa, ra-
 dices ibi agit, ☉ denique vernice quodam
 coloratur.

nitatem mundi deducta sophismata. (a) Varias porro avium species propagari contendebant antiqui generatione illa, quæ dici solevit, æquivoca. In *vulturum*, e. g. genere marem nullum esse, concipere vero femellas noto aut subtolano vento obvertas (b); *perdices* aura a maribus flante, vel voce eorum tantum audita, prægnantes fieri (c); *Ibides* (d) & *corvos* (e) ore parere. Quam ludicra, quæ solo, quamque naturæ repugnantia ea sunt, quæ de volucre arborea, *Bernicla* vel *ansere Scotico*, perhibentur? Tam mira circa ejus ortum est auctorum discrepantia, ut vel inde mox quis merito suspicari possit, ficta esse omnia, quæ de illa ave narrantur. Illam nonnulli fructui arboris cujusdam in mare deciduo, tanquam essent anteres poma vel pira, ortum debere perhibent; alii ex putridis navium fragmentis more fungorum, vel e conchis quibusdam marinis, vel ex alga scopulis marinis

A2

adna-

(a) Plutarchi *sympos. lib. II. quest. 3. Macrob. Saturn. lib. VII.*

(b) *Conf. Eliani hist. an. L. II. c. 46. & alios.*

(c) *Plin. h. n. Libr. X. c. 33. (d) Elian. 1.*

4
 adnata, vel denique ex solo oceano nasci has
 aves existimant (f). Nec minor circa proprie-
 rates avium erat olim fingendi licentia. Ca-
 ptandis auguriis hæ aptissimæ censebantur, nec
 facile ulla earum est, de qua non commenta
 aliqua excogitaverint, vel nimis creduli arri-
 puerint. Ita credebant *Arabes*, aquilam tan-
 tum spatii, quantum ortum & occasum inter-
 est, unico die pervolare posse (g). Cui non
 nota est vel de *pelicano* sanguine pullos nutri-
 ente, vel de cantu *cygnorum*, lepida fabella**,
 Sed non lubet figmentorum ejusmodi telam ul-
 terius pertexere, cum recentior naturæ inda-
 gatio

XXII. (e) Plin. libr. X. c. 12. (f) Gasp.
 Schotti phys. cur. p. 261. & alii passim. Caus-
 sam vero figmenti vide in System. Linnæi in-
 ter animalia paradoxa.

(g) Bocharti hieroz. p. II. libr. 2. C. 2. ** Hanc
 e Septentrione ad Græcos aliasque gentes dimi-
 nasse vult Rudbeckius Atlant. p. II. p. 248.
 Eldras vero Ezardus in disp. de cygno ante
 mortem non canente, p. 9. hoc commentum
 esse Simlonis historiam, fabulis involutam, con-
 jectat.

gatio illa jam longum valere jufferit. Hisce
 fictionibus merito ea annumerantur, quæ a va-
 riis varie de *Phœnice*, ave quadam, perhiben-
 tur. Quorum sententias jam breviter indicare,
 atque Tecum, *b. lector*, communicare, animus
 nobis est, & simul scrutari, cujus rei gratia
 hanc fabulam excogitaverint, & an possit de-
 tegi veritas, quam emblemate hoc occultatam
 voluere? Omnia vero benevolo Tuo judicio
 officiose subjicientes, benigniorem abs Te ex-
 spectamus judicem.

§. I

UT autem ea, quæ hic dicenda occurrunt,
 ordine, quantum fieri potest, convenien-
 ti, prosequamur, lubet ex denominatione fa-
 bulæ hujus avis, ordiri. Videtur illa suam
 debere originem *Phœnicia*, provinciæ cuidam
 regionis *Syria*, in *Asia*, ubi a *Lactantio* ver-
 sari perhibetur; & sunt, qui utramque &
 regionis & avis denominationem, *από τῶν Φοινίκων*,
 a palmis, quarum copia regio illa abundaret,
 ortam volunt. (a) Alii tamen alium, in re-
 gionibus calidissimis, ejus habitationi assignant
 locum

(a) Stephani *dictionarium hist. geogr. poeticon*

locum. Communis plerisque est sententia, il-
lam inveniri in *Arabia*. Nonnulli inaccessa
loca habitare existimarunt. Alii *Heliopoli*, civi-
tate *Aegypti*, primo vitam asseruere. Memora-
bilia quæ de *Phœnice* a variis varie commemo-
rantur, plurima sunt, e quibus tamen hoc re-
liquis anteponendum esse ducimus, quod extra
communem naturæ ordinem propagetur, &
quod nativitatem mors antecedere debe-
at. Decessus autem ejus, sequenti ratione de-
scribitur. Transactis pluribus annis, in quo-
rum numero definiendo auctores non conveni-
unt *, mortem sponte sibi consciscere dicitur.
Putatur præsentire finem vitæ suæ, ideoque con-
struere nidum ex calidissimis aromatibus, ex
cassia, cinnamomo, thuris surculis & simili-
bus, quæ facillime inflammantur. Hoc pera-
cto, nidum suum conscendere, & conversa
ad aspectum solis eiqve supplex, solaribus se ex-
ponere

* Jonstonus maxime vulgatum dicit, annos quin-
gentos hanc avem vivere. Philostrato sexcenti
placent. Pliniani codices nonnulli 360. alii 640.
vel 660. annos Phœnici tribuunt. Vossius ex Ta-
cito de 1461. annis loquitur. Maximum au-

ponere radiis, alarumque continua ventilatione ignem excitare, sicque se cremare fingitur. Ex cremato novum oriri pullum convenit fere inter omnes, quomodo vero id fiat, ambigitur. *Plinius* vermiculum ex ossibus & medullis veteris *Phœnicis* primo procreari, & ex eo pullum nasci scribit. *Philostatus* nulla vel ossium vel medullarum mentione facta, ex cinere vermem, ex verme novam alitem generari nugatur. *Oppianus* ex cinere pullum exoriri refert. *Horus* ex effuso e patris vulnere, quod sponte sibi, nimia ad terram allisione, infligit, sanguine, vel cruore, procreari novam sobolem affirmat. (b) Porro, hunc pullum priori parentationem instituere dicunt, & nidum de-

portare

tem annorum numerum ei assignat *Charemon* *Aegyptius*, sex nimirum supra septem mille. *Conf. Jonston. Hist. Nat. in appen. de fabulosis avibus, Cap. 3. pag. 152.* Cum hujus alitis vita magni anni conversionem fieri, iterumque significationes tempestatum & siderum easdem reverti, credidit antiquitas. *vid. Plin. L. X. c. 2. [b] Videatur Hori Apollinis hieroglyph. ed. a Nic. Caussino, p. 46.*

portare in urbem *Hielopolin*, ibique in aram solis reponere. De loco tamen, quo reliquix parentis deportantur, non eadem omnibus est sententia. Modus, quo utitur pullus in deferendo nido, a nonnullis sic describitur: quod ex myrrha componat ovum, vel orbiculare sepulcrum, quantum ipse terre possit; quod experietur utrum possit id terre; quod ovum evacuet, & cineres parentis infundat; quod foramen alia myrrha compleat; quod denique tantum onus deportet in templum solis. (c) De his omnibus, quæ alii prolixius exposuerunt, *Tacitus* breviter sic: *Confecto annorum numero ubi mors propinquat, suis in terris struit nidum, eiqve vim genitalem adfundit, ex qua fœtus oritur* & prima adulto cura sepeliendi patris; neque id temere, sed sublato myrrha pondere, tentatogue per longum iter, ubi par oneri, par meatui sit, subit patrum corpus, inque solis aram perfert atqve adolet. (d) *Egyptii* vero asserebant, patrem cum pullo *Heliopolis* proficisci, & ibi demum,

(c) *Wolfg Franz. Historia Animalium Part. II. C. 3. p. 281. nem. Herodor. Libr II. Euterpe, pag. 51. (d) Libr. VI. c. 28.*

S. II.

INter insigniora, quæ de fabulosa hæc ave ulterius annotantur, merito etiam hoc referendum esse censemus, quod unica tantum, in toto orbe sit, rarissimeque hominum conspectui se exhibeat, unde etiam proverbium, *rarior Phœnice*, enatum est. Hinc quoque ad designandam rem miram & insolitam hodie- num emblematis loco solet adhiberi hæc avis. Tale Reginae *Christina*, cum post relicta regna & denegatam fidem veram ingrederetur

Augu-

la mort ensemble. Car quand il se sent chargé d'ans, il fait un amas qui seul au monde n'a point de nom: car ce n'est pas un nid, ou un berceau, ou lieu de sa naissance; puisque il y laisse la vie: aussi n'est ce pas un tombeau, un cercueil, ou une urne funeste, car de la il reprend sa vie. Et post pauca exclamat: Miracle, car il est son fils & son pere: il est sa nourrice & son nourrisson; il est son meurtrier & sa mere; lui seul est toute sa parentelle, seul heritier de la royauté; lui est son Adam & son Eve, & sa vie, & sa mort, en fin il doit tout a soy mesme.

Augustam Taurinorum triumphali apparatu, con-
 stru- batur, cum lemmate: *Phenicem visere*
re quique avet, huc eat. Hanc molli in Ara-
bia nidulari, fabula est. In Suecia nascitur.
Regnante Claudio Roma visam, ne credas. A-
lexandro Septimo auspicante Romam primum ad-
ventavit. Unam esse tandem qui putat, male
computat. Regnantum, Sapientum, bellatorum,
viraginum Phœnix, quadruplex & unica est Pœ-
nix: Christina Alexandra, Magni Gustavi Fi-
lia (a). Herodotus se alitem hanc nunquam
nisi in pictura, vidisse testatur, eamque si pi-
cturæ assimilis est, maxima ex parte eum ha-
bitu tum magnitudine aquilæ simillimam dicit,
pennis colore partim aurco, partim rubeo, mi-
cantibus (b). Alii pavone majorem scribunt,
formam ejus sequenti ratione depingentes. Ro-
strum ei tribuunt trifidulare, per quod cum
spirat, possit edere sonos musicos. Caput plu-
meo apice cohonestari dicunt; faciem crista
ornari, fulgore auri circa collum splendere,
cætera purpureum esse, cœruleam caudam.

B2

rosæas

(a) Emman. *Theſauri inscriptiones*, p. 95.

(b) Herod. *Lib. II.* p. 51.

roscas pennas distinguere. Perhibetur *Phœnicem* devolasse in *Aegyptum*, *Q. Plautio, sex. Papinio* *Coss.* allatamque in urbem *Claudii Principis* censura, & in comitio propositum, quem tamen falsum esse neminem dubitare refert *Plinius* (c). De victu quoque multum disceptatur. Quidam rore victitare dixerant, alii vento. *Ovidius* thuris lacrymis & succo amomi vesci scribit. Sexum ei tribuit nullum antiquitas, inter vitæ tamen remedia reposuit, unde *Plinius* a magis ex cinere ejus nidoque medicinas parari scribit (d).

§. III.

HÆ fere varix sunt variorum sententiæ, de fabulosa hac ave; licitum enim multi iudicarunt, in re tam ignota pro arbitrio fingere. Hæc vero quilibet, primo quoque intuitu, non nisi nugas esse intelligit, adeoque non proluxa refutatione indigere facile perspicit. Indubium est, varios veterum, qui tamen multa de hac ave operose protulerunt, non ipsos quidem

(c) *Libr. X. c. 2.*

(d) *Jonst. Hist. Nat. in Append. de fab. avibus C. III. p. 152.*

quidem credidisse, illam in rerum natura inveniri; hinc aliqui eorum aliorum tantum relata referunt, ipsi prudenter iudicium suum suspendunt. Certe qui hodie hæc talia sibi persuaderet, nihilo plus ageret, quam ut cum ratione insaniret, adeo non *revelationi* modo, sed etiam *natura* ordini sunt contraria. Et si nullum aliud argumentum suppeteret, ad destruendam fabulosam hanc sententiam, sufficit, neminem unquam existisse, qui asseverare ausus est, se vidisse avem hanc; neque tot annorum experientiam, quot ad cognoscendum vitæ illud spatium, quod *Phœnici* tribuitur, habere nunc quisquam potest mortalium. Unde etiam *Johan. Eusebius Nierembergus* (a) illum pro fabuloso habet, mentem suam sequenti ratione declarando: *An Phœnix illo ingenio quo narratur vere sit in censu natura? Turba semper favit, artifex fabularum, doctores dubitarunt. Ratio probabilis resistit, non levibus fundamentis ex penu ipsius natura. In hac lite noster obtutus adigendus sequester: qui se alitem unicum*

in

[a) vid. ejus *Hist. Nat. Antverpiæ edit. L. I. c. XL. p. 9.*

in universo vidisset, ex cinere suo recreari, contra omnem rationem, & repugnantia speciem exemplo assentiremus. Majora miracula naturæ credimus, & sunt: at quia impossibile est, omnia quæ in universo patent, uni patuisse, cum ejus omnes partes nondum viderimus, (erat enim necesse cunctos scrutari prius angulos orbis, ut asseveretur unica ista avis) quia etiam funus illud vitale, & ceremoniam moriendi nemo hæcenus vidit, nemo fide dignus narravit vidisse quod videri posset, satis jam damnavit sensus, quod nemini comparet. Quæ cum ita sint, facile cuique liquet, fabulosum hoc inventum, facili negotio se ipsum refutare.

§. IV.

SEd sepositis fabulis, jam ad seriora deveniamus. Ex iis quæ §. præc. breviter iam dicta sunt, cuilibet manifestum esse censemus, *Phenicem* hunc in rerum natura non inveniri, sed esse *pictoribus & Poëtis* relinquendum. Solenne tamen erat, ceu notissimum est, antiquis, veritatem sub emblemate quodam, haud raro fabuloso, inculcare. Ita adhibebatur *Phœnix* noster ab *Ægyptiis* tanquam symbolum solis, nec non

non ad designandam animam longo hic tempore agentem; eum, qui sero e regione peregrina ad suos redeat; diurnam quoque rerum instaurationem (a). Ipsi postmodum in ecclesia Christiana *Patres* putabant, se per hanc de *Phœnice* fabulam, cui tamen historicam fidem aliqui eorum videtur adiecisse, posse sublevari, in percipiendis rebus, captum humanum alias prorsus superantibus. Adhibebant itaque eam in explicandis fidei nostræ capitibus, iisque primariis & fundamentalibus, atque imagines etiam, ex illa, eum in finem, sumserunt, ut ea quæ advertarii illorum credere nonlebant, eo melius ab iisdem perciperentur, iique hac ratione, qualitercunque de veritate cœlesti convincerentur, vel gentile argumentum gentibus obiciebant potius, quam ut revera historiam eam probarent. Sic *Cyprianus* in explicatione Symboli, cum gentes non crederent, Filium natum esse a Patre ineffabili modo, exempli loco similitudinem adducit, sumptam a *Phœnicis* mirabili nativitate. Ad humanam *Christi* naturam, & conceptionem *B.*

Vir

(a) vid. *Cassini hieroglyph. variis locis.*

Virginis idem ex hac ave, quæ sine conjugē naceretur vel renaceretur, similitudinem duxit. Porro *Clemens*, ad probandam resurrectionem corporum, quam non facile gentibus persuaderet, utitur *Phœnicis* argumento, quem illæ resurgere credebant. Quemadmodum namque *Phœnix* non potest restaurari, nisi prius comburatur, & dissolvatur; ita quoque nisi moriantur corpora nostra, non possunt resurgere (b).

§. V.

His itaque præmissis, restat ut paucis indicemus, unde videantur hæc de *Phœnice* commenta originem traxisse, & quid hoc emblemate designatum primitus voluerint. Sunt, qui hæc ave ejusque fati generationem omnium animalium adumbrari contendunt, cum ibi dissolvantur sensuum vires, & ex *Hippocratis* effa-

[b) Consuli de his potest Wolfgang. Franzius *Hist. Animal. Parte II. c. III. p. 282. seqq.* qui de comparationibus ejusmodi, prudentius instituentis, aliquanto prolixius agit. Consultivus tamen est, ab ejusmodi similitudinibus, in rebus potissimum sacris, penitus abstinere.

to, quasi parvo morbo comitiali laborent tunc animalia, quo corporis compages sensusque brevi intervallo dissolvantur & velut extingvantur, succrescente postmodum ex quodam quasi vermiculo novo animali (a). Alii Phœnicem fuisse *signum Hieroglyphicum* Ægyptiorum contendunt; quod aureo coeruleoque colore cœlum atque elementa, conversionem aliquam notabilem subeuntia, referret (b). Sed in primis binæ sunt de significatu hujus avis sententiæ, dignissimæ, quæ a nobis afferantur; ultra vero probabilior sit, *lectoris* candidi prudentisque arbitrio haud gravatim relinquimus. Una Polyhistoris hyperborei Ol. *Rudbeckii* est, (c) qui fabulam hanc de Phœnice vel ave *Fanina* esse septentrionalem, & ad solis, cui *Fanini* nomen vindicavit, cursum, qualem septentrio observat, doctè representandum excogitavit, plurimis evincere conatur argumentis. Delineari nimirum hac ave solis formam,

C

motum

(a) Majoli *dies caniculares*, p. m. 203.

(b) Malenii *speculum imaginum veritatis occultæ* p. 883.

(c) Atlant. p. II. p. 422, seq. ☉ alibi.

motum, discessum & reditum. Auro radians caput & collum ipsum solis corpus significare, purpureas alas auroram designare, cœruleam caudam, cœli colorem esse. Per mortem & cremationem avis designari contendit occasum solis hybernun, dum, nobis inconspicuis, *Æthiopiam* perurit. Restitutionem vitæ sub vermiculi reptantis forma significare solem revertentem & inter arbores velut repentem, donec sensim ad altiora, alatus quasi, progrediatur. Porro docet, assignari huic avi tam ab exteris scriptoribus quam a domesticis, *avis Fani-na & Furi Scaldo*, diversa vitæ spatia tria, quæ non de annis solaribus & lunaribus, sed de diebus essent intelligenda, qualem anni designationem multis antiquissimis fuisse in usu perhibet. Primum spatium esset 300. dierum, quo peracto, dies 65. vitæ experts delitesceret, quod denotaret, solem a Cimmeriis ad lat. gr. 69. sexaginta quinque diebus abesse, reliquis tercentis singulis annis conspici. Alterum complecteretur dies 1461. quatuor nimirum annos cum die intercalari uno, qui ex his momentis colligitur, quibus iusto tardius *Phœnix*

ex cineribus regeneratur. Tertia *Phœnicis* ætas esset dierum 6940. dum anni præterierunt 19. dumque ortus & occasus puncta ad pristina temporum momenta redirent.

§. VI.

EX aduerso Illustris peregrinator *Kampferus* variis & non contemnendis rationibus evincere satagit, sub ave *Phœnice* antiquos *Arabes* & *Egyptios* metaphorice descripsisse palmarum familiam, quæ regionis calidæ inhabitatoribus & *Cereris* & *Bacchi* munia exhibet, & omnia fere largitur, quæ desiderari unquam possunt. Adeo ut nihil utilius humani generis œconomix, nihil oculis gratius, concesserit Numen, palmis. Congruit præterea nomen, *Phoenix* enim & *palma* & *avis* olim dicebantur & hodie dicuntur. (*) Quinam palmarum speciei metaphora hæc *Phœnicis* potissimum adscribenda esset, dubitarum fuit. Sed *Ill. Linnaeus* noster docuit, ea, quæ de *Phœnice* narrantur,

C2

exa-

(*) *Palmarum* quandam speciem emori & renasci ex seipsa, retulit iam *Plinius*, adeoque homines putasse, *phœnicem* avem ex huius palme argumento nomen accepisse. *Libr. XIII. c. 4.*

exacte coincidere, cum illo; ex palmarum classe, genere, quod *Musa* vocatur, omnesque fere proprietates in ea conspici, quas veteres *Phœnici* suo attribuebant. Ut *Phœnix* unica avis esse perhibetur, & singulari modo semet renovans; ita in integro regno vegetabili non est ulla planta, tam singularibus sexus & floris gaudens attributis, quam *Musa*, cum duplices flores hermaphroditos habeat, & feminini prius quam masculini floreat, unde non possunt semina perfecta in hac specie prodire, nisi plures plantæ simul positæ sint, vel est homini forte hujus plantæ ipsi utilissimæ propagatio commissa. Cumque *Linneus* contendat, in primordio rerum unicum individuum utriusque sexus, ex singula specie, etiam in plantis, fuisse creatum, sequeretur inde, propagantibus se reliquis, hanc unicam solitariam, per aliquod tempus, existere debuisse. Quemadmodum *Phœnicem* hunc, non nisi unicum saltem pullum producere dicunt, eumque non prius quam ipse crematur; ita *palma*, unica gaudens florescentia, profert stolonem, eumque tunc tandem, cum ipsa jam ad interitum appropin-

pingvat, destruitur ac perit. *Phœnix* tantum in locis terræ calidioribus versari perhibetur; nec *palma* hæc nisi in fervidissimis regionibus crescit, atque frigus adeo averfatur, ut in remissiori calore raro & difficulter prognascatur, in *Euro-pa* nostra nunquam sub dio excrefcere possit. Intra gr. 30. latitudinis loci utrinque ab æquatore eam semet continere, testantur itineraria. Forma *Phœnici* tribuitur eximia, & magnitudo aquilam exæqvans; insignis etiam est magnitudinis & formæ *palma* hæc, foliis, ex descriptione *Theophrasti* & *Plinii*, avium pennas vel alas referentibus. Diu *avis* hæc vivere, nec nisi pluribus confectis annis, mori dicitur; *Musa* quoque in caldariis nostris per decem & plures annos superstes est, quamvis in Indiis annuo, sed semet renovante, gaudeat caule, cum radix perennet. Fingitur ulterius *avis* hæc ante finem vitæ suæ construere nidum, dulcissimis & melleis aromatibus refertum, in quo se ipsam a calore solis accensam cremari finit, & emoritur: ex propriis cineribus tandem reviviscere, & priori temporis spatio vitam transigere, dicitur; ita *palma* hæc ante
de.

destructionem racemum e summitate, ubi omnia sua gerit folia, prodit, florum nectare & fructuum odore maxime delectabilem & speciosum; mox ipsa calore venereo quasi consumitur, & in primo puerperio destruitur, e radice autem novus emergit stolo, quo planta suam speciem ac familiam conservat. Curiosum autem est, quod *Musa* hæc, velut præscia futuri, eodem die, quo racemus prodit e summitate, e radice novum illum stolonem, futuri temporis spem, protrudat (a).

(a) vid. Linnei *Musa Cliffortiana*, circa finem.

